

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کار و امور اجتماعی

استاندارد مهارت و آموزشی

کتابدار

گروه خدمات آموزشی

تاریخ شروع اعتبار: ۱۳۷۸/۵/۰۱

کد شغل: ۹۱/۹۸/۲/۲-۱

معاونت پژوهش و توسعه: تهران-خیابان آزادی- نبش
چهارراه خوش- سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور- معاونت
پژوهش و توسعه

تلفن: ۶۹۴۱۵۱۶ فاکس: ۶۹۴۱۲۷۲
EMAIL: INFO@IRANTVTO.COM

از کلیه صاحب‌نظران
تقاضا دارد پیشنهادات و
نظرات خود را درباره
این سند آموزشی به
نشانی‌های مذکور اعلام
نمایند.

مدیریت پژوهش: تهران- خیابان آزادی- نبش چهارراه
خوش- سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور- مدیریت پژوهش
تلفن: ۶۴۲۷۶۹۴ و ۶۹۴۴۱۱۷ و ۶۹۴۴۱۲۰
فاکس: ۶۴۲۶۷۹۳ و ۶۹۴۴۱۱۹
EMAIL: DEVELOP@IRANTVTO.COM

نام استاندارد: کتابدار

دبیر کمیسیون: ناصر میرزاپور

حروفچین: فلوراسلیمانی

ناشر: سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

تیراژ: ۵۰۰

نوبت چاپ: اول

سال انتشار: ۱۳۷۸

چاپ و صحافی: اداره چاپ و انتشارات مدیریت پژوهش

مفاهیم اصطلاحات بکار برده شده در استاندارد

- =====
- ۱- کلمه آشنائی : به مفهوم داشتن اطلاعات مقدماتی
 - ۲- کلمه شناسائی : به مفهوم داشتن اطلاعات کامل
 - ۳- کلمه اصول : به مفهوم مبانی مطالب تئوری
 - ۴- کلمه توانائی : به مفهوم قدرت انجام کار

شرایط کارآموزی :

- =====
- ۱- حداقل تحصیلات : دیپلم
 - ۲- وضعیت جسمانی : متناسب با شغل مربوطه
 - ۳- سایر شرایط : نداشتن کوررنگی
 - ۴- نیاز به پیش نیاز استاندارد مهارت آموزشی درجه ۲ ندارد.

تعریف

=====

کتابدار کسی است که علاوه بر مهارت کارور درجه ۲ رایانه بتواند از عهده مجموعه سازی ، فهرست نویسی رده بندی برگه آرایی کتب و تدوین خط مشی کتابخانه ، نمایه سازی مقالات و متون مختلف ، سرویس دهی به مراجعین کتابخانه و تحویل و تحول کتب و متون گوناگون و حفظ و نگهداری کتابخانه در شرایط مساعد برآید .

مدت دوره کارآموزی :	۸۰ ساعت
۱- زمان آموزش تئوری :	۲۶ ساعت
۲- زمان آموزش عملی :	۵۴ ساعت

«فهرست توانایی های کتابدار»

ردیف	عنوان	صفحه
۱	توانایی مجموعه سازی	۱
۲	توانایی فهرست نویسی	۱
۳	توانایی رده بندی کتب	۳
۴	توانایی برگه آرایی کتب	۳
۵	توانایی آماده سازی کتب	۴
۶	توانایی تدوین خط مشی کتابخانه	۴
۷	توانایی نمایه سازی مقالات	۵
۸	توانایی بکارگیری نرم افزارهای کتابداری	۵
۹	توانایی سرویس دهی به مراجعین	۶
۱۰	توانایی ارائه خدمات مرجع	۶
۱۱	توانایی ارائه خدمات سمعی و بصری	۷
۱۲	توانایی پیشگیری از حوادث و رعایت اصول و نکات ایمنی و حفاظتی و بهداشت کار	۸
۱۳	توانایی برقراری ارتباط با واحدهای مختلف سیستم جاری	۹
۱۴	توانایی اجرای مقررات و آیین نامه های شغلی	۹

استاندارد مهارت و آموزشی : کتابدار

رشته : خدمات آموزشی

نام و مشخصات وسایل	زمان		عملیات کارگاهی	استاندارد مهارت	
	تئوری	عملی		عنوان توانائی و مطالب تئوری	ردیف
۱- وسایل کمک آموزشی ۲- کتابخانه	۳	۵	- سفارش خرید کتاب - مجموعه سازی	توانایی مجموعه سازی آشنایی با منابع تهیه کتاب کتابشناسی ملی و تجارتي کتابنامه های برگزیده منابع نقد و بررسی آشنایی با واسطه ها (نمایندگان ناشرین) شناسایی اصول سفارش کتاب شناسایی اصول مجموعه سازی	۱ ۱-۱ ۱-۱-۱ ۱-۱-۲ ۱-۱-۳ ۱-۲ ۱-۳ ۱-۴
۱- کتب و جزوات ۲- دفاتر ۳- کامپیوتر ۴- وسایل کمک آموزشی ۵- برگه های فهرست نویسی ۶- اسناد و مدارک	۳	۲	فهرست نویسی تحلیلی	توانایی فهرست نویسی آشنایی با مفهوم فهرست و فهرست نویسی کتاب آشنایی با قواعد جدید فهرست نویسی ISBD description bibliography international standard شناسایی اصول فهرست نویسی تحلیلی آشنایی با فهرست های موضوعی خاص	۲ ۲-۱ ۲-۲ ۲-۳ ۲-۴

استاندارد مهارت و آموزشی : کتابدار

رشته : خدمات آموزشی

نام و مشخصات وسایل	زمان		عملیات کارگاهی	استاندارد مهارت	
	تئوری	عملی		عنوان توانائی و مطالب تئوری	ردیف
				کتاب لاتین و فارسی «سرعنوانهای موضوعی فارسی»	۲-۴-۱
				کتاب لاتین تخصصی «فهرست موضوعی کتابخانه کنگره آمریکا» یا «فهرست موضوعی سپرز»	۲-۴-۲
				کتاب فارسی مرجع «سرعنوانهای موضوعی آنها»	۲-۴-۳
				کتاب لاتین عمومی و فارسی عمومی	۲-۴-۴
				آشنایی با برگهای فهرست نویسی	۲-۵
			تکثیربرگهای	شناسایی اصول تکثیربرگهای	۲-۶
			فهرست نویسی ، برگهای مستند و ارجاعی	فهرست نویسی ، برگهای مستند و ارجاعی	
			برگهای مستند و ارجاعی	شناسایی اصول فهرست نویسی	۲-۷
			فهرست نویسی	موضوعی کتب و متون کتابخانه	
			موضوعی کتب و متون		

استاندارد مهارت و آموزشی : کتابدار

رشته : خدمات آموزشی

نام و مشخصات وسایل	زمان		عملیات کارگاهی	استاندارد مهارت	
	تئوری	عملی		عنوان توانائی و مطالب تئوری	ردیف
۱- کتابخانه	۳	۲		توانایی رده بندی کتب	۳
۲- برگه فهرست				آشنایی با نظامهای طبقه بندی کتب و متون	۳-۱
۳- کتاب و جزوات				دیویی	۳-۱-۱
۴- وسایل کمک آموزشی				ال . سی (Library Congress)	۳-۱-۲
۵- فایل				ان . ال . ام	۳-۱-۳
				(national library midical)	
				شناسایی اصول تعیین نشانه مولف - تعیین نشانه مولف	۳-۲
				جدول کارتر - سن برن	۳-۲-۱
				نشانه مولف فارسی	۳-۲-۲
				نشانه مولف کنگره	۳-۲-۳
	رده بندی کتب	۳-۳			
۱- کتابخانه	۲	۱	-برگه آرایبی حرف به حرف -برگه آرایبی کلمه به کلمه -برگه آرایبی کتب	توانایی برگه آرایبی کتب	۴
۲- برگه				آشنایی با برگه آرایبی و کاربرد آن	۴-۱
۳- وسایل کمک آموزشی				شناسایی اصول برگه آرایبی کلمه به کلمه	۴-۲
				شناسایی اصول برگه آرایبی کتب	۴-۳

استاندارد مهارت و آموزشی : کتابدار

رشته : خدمات آموزشی

نام و مشخصات وسایل	زمان		عملیات کارگاهی	استاندارد مهارت	
	تئوری	عملی		عنوان توانائی و مطالب تئوری	ردیف
۱- کتاب ۲- کتابخانه	۱	۲	-آماده سازی کتب	۵ توانائی آماده سازی کتب ۵-۱ آشنائی با برگه گردش کتاب ۵-۲ آشنائی با جیب کتاب و کاربرد آن ۵-۳ آشنائی با برگه سررسید و کاربرد آن ۵-۴ آشنائی با برگه خواننده و کاربرد آن ۵-۵ آشنائی باتهیه برچسب و نحوه مهمور کردن کتاب ۵-۶ شناسایی اصول آماده سازی کتب	۵
۱- کتابخانه ۲- کتب و متون	۲	۴	-تدوین خط مشی کتابخانه	۶ توانائی تدوین خط مشی کتابخانه ۶-۱ آشنائی با رویه اجاری نحوه انجام کار ۶-۲ شناسایی اصول تدوین خط مشی کتابخانه	۶

استاندارد مهارت و آموزشی : کتابدار

رشته : خدمات آموزشی

نام و مشخصات وسایل	زمان		عملیات کارگاهی	استاندارد مهارت		
	تئوری	عملی		عنوان توانائی و مطالب تئوری	ردیف	
۱- کتابخانه ۲- وسایل کمک آموزشی	۲	۴	-نمایه سازی مقالات	توانایی نمایه سازی مقالات ۷-۱ آشنایی با شیوه های نمایه سازی و کاربردها ۷-۱-۱ نمایه سازی پیش هم آرا ۷-۱-۲ نمایه سازی پس هم آرا ۷-۲ شناسایی اصول نمایه سازی مقالات	۷	
	۲	۴		-ورود به نرم افزار کتابداری -وارد کردن اطلاع به کامپیوتر -طبقه بندی کتاب در کامپیوتر -کدگذاری کتاب در کامپیوتر -ثبت تحویل و تحویل کتب	توانایی بکارگیری نرم افزارهای کتابداری ۸-۱ آشنایی با نرم افزارهای کتابداری ۸-۲ شناسایی اصول ورود به نرم افزار کتابداری ۸-۳ شناسایی اصول بکارگیری نرم افزارهای کتابداری	۸
	۲	۴			۱- کامپیوتر ۲- نرم افزار مربوطه ۳- فرآیند کار ۴- وسایل کمک آموزشی	۱- کتابخانه ۲- وسایل کمک آموزشی
	۲	۴			۱- کامپیوتر ۲- نرم افزار مربوطه ۳- فرآیند کار ۴- وسایل کمک آموزشی	۱- کتابخانه ۲- وسایل کمک آموزشی

استاندارد مهارت و آموزشی : کتابدار

رشته : خدمات آموزشی

نام و مشخصات وسایل	زمان		عملیات کارگاهی	استاندارد مهارت	
	تئوری	عملی		عنوان توانائی و مطالب تئوری	ردیف
۱- کتابخانه ۲- کتاب ۳- فرم کتاب ۴- دفاتر	۷	۱	- امانت دهی کتاب - سرویس دهی به مراجعین	توانایی سرویس دهی به مراجعین ۹-۱ آشنایی با میز امانت ۹-۲ شناسایی شیوه های امانت دهی کتب و متون به مراجعین ۹-۳ شناسایی اصول سرویس دهی به مراجعین	۹ ۹-۱ ۹-۲ ۹-۳
۱- وسایل کمک آموزشی ۲- کتاب و جزوات	۳	۱	- ارایه خدمات مرجع	توانایی ارایه خدمات مرجع ۱۰-۱ آشنایی با منابع مرجع ۱۰-۲ آشنایی با متون تخصصی و عمومی و سایر منابع ردیف دوم ۱۰-۳ آشنایی با ژورنالها ۱۰-۴ آشنایی با نحوه آرشیو نمودن متون ۱۰-۵ شناسایی اصول ارایه خدمات مرجع	۱۰ ۱۰-۱ ۱۰-۲ ۱۰-۳ ۱۰-۴ ۱۰-۵

استاندارد مهارت و آموزشی : کتابدار

رشته : خدمات آموزشی

نام و مشخصات وسایل	زمان		عملیات کارگاهی	استاندارد مهارت	
	تئوری	عملی		عنوان توانائی و مطالب تئوری	ردیف
۱- وسایل کمک آموزشی ۲- کتابخانه	۶	۳	-بکارگیری وسایل سمعی و بصری -فهرست نویسی مواد سمعی و بصری -طبقه بندی مواد سمعی و بصری -آرشیو کردن مواد سمعی و بصری -ارایه خدمت سمعی و بصری	توانایی ارایه خدمات سمعی و بصری	۱۱
				آشنایی با سمعی و بصری کتابخانه	۱۱-۱
				آشنایی با تجهیزات سمعی و بصری کتابخانه	۱۱-۲
				شناسایی اصول کار با وسایل سمعی و بصری	۱۱-۳
				آشنایی با فهرست نویسی سمعی و بصری	۱۱-۴
				آشنایی با طبقه بندی سمعی و بصری	۱۱-۵
				آشنایی با آرشیو نمودن سمعی و بصری	۱۱-۶
شناسایی اصول ارایه خدمات سمعی و بصری	۱۱-۷				

استاندارد مهارت و آموزشی : کتابدار

رشته : خدمات آموزشی

نام و مشخصات وسایل	زمان		عملیات کارگاهی	استاندارد مهارت	
	تئوری	عملی		عنوان توانائی و مطالب تئوری	ردیف
۱- وسایل کمک آموزشی ۲- وسایل ارتباطی ۳- محیط کار	۴	۱	برقراری ارتباط با واحدهای مختلف	توانایی برقراری ارتباط با واحدهای مختلف سیستم جاری ۱۳-۱ آشنایی با واحدهای مختلف سیستم جاری ۱۳-۲ آشنایی با شبکه وسدهای ارتباطی ۱۳-۳ آشنایی با وسایل ارتباطی ۱۳-۴ شناسایی اصول برقراری ارتباط با واحدهای مختلف	۱۳ ۱۳-۱ ۱۳-۲ ۱۳-۳ ۱۳-۴
۱- قانون کار	۲	۳	اجرای مقررات و آیین نامه های شغلی	توانایی اجرای مقررات و آیین نامه های شغلی ۱۴-۱ آشنایی با قانون کار و کاربرد آن ۱۴-۲ آشنایی با مقررات و آیین نامه ها سیستم جاری ۱۴-۳ آشنایی با عوامل موثر محیط کار ۱۴-۴ شناسایی اصول اجرای مقررات و آیین نامه های شغلی	۱۴ ۱۴-۱ ۱۴-۲ ۱۴-۳ ۱۴-۴